

Uttryckande Konstterapi - Historik och metod sammanställd av Nadja Gruberg,
M.A. i Expressive Arts Therapy, Dipl. Uttryckande Konstterapeut, Dipl. Bildterapeut, Fil.kand.
i Pedagogik och Drama, Dramapedagog. Utbildad i GIM och samtalsterapi. Specialiserad på
existentiella frågor och sorgbearbetning via skapande uttryck och samtal. Tel: 0708-407761
Fjällgatan 23B, 16 28 Stockholm www.uttryckandekunst.se unikrea@uttryckandekunst.se
Ordförande i Uttryckande Konstterapiföreningen 1995-2001.

Shaun McNiff grundar Expressive Arts Therapy utbildningen i USA 1974. Hans elev
Phillip Speiser introducerar Expressive Arts i Sverige 1980 och **startar utbildningen 1983.**

**Uttryckande Konstterapi (UKT) har sina rötter i uråldrig kunskap om konstens
läkande egenskaper, där känslor och konflikter uttrycktes och bearbetades via ritualer
och konstnärliga uttryck.**

UKT bygger på kunskap om att det finns en grundläggande förbindelse mellan skapande
uttryck och intrapsykiska processer, samt ett ursprungligt släktskap mellan olika konst-
riktningar och uttrycksformer. Förhållningssättet är **tvärvetenskapligt** - kunskaper inom
psykologi, sociologi, antropologi och humaniora integreras.

UKT är en **multimodal konstnärlig terapiform** som kombinerar verbala och icke-verbala
uttryckssätt, medvetna och omedvetna processer. En **upplevelsebaserad** terapi där olika
konstformer möts och samverkar under terapiprocessen. Sagor, myter, drömmar ingår som
vägar till kontakt med omedvetna och kreativa skikt. UKT betonar den skapande processen, det
skapande uttrycket, konstens och ritens läkande och livsbefrämjande förmåga för individ,
grupp, samhälle. Ur antropologisk synpunkt är förbindelsen mellan det konstnärliga uttrycket
och livet uppenbar. Musik, bild, dans och drama ingår i rituella helande processer, de ger form
och struktur i mötet med inre krafter och utgör basen för självförståelse och identitet.
Användningen av flera skapande uttryck engagerar och tilltalar alla sinnen, vilket ger ökad
vitalitet och livskänsla.

Bild, musik, dans, dramatisk gestaltning, poetiskt skrivande och berättande, psykodrama och
samtal, kan användas på olika sätt under terapiprocessen och varieras under en session.

Terapeuten, specialiserad på övergångar mellan konstuttrycken, är aktivt involverad i den
skapande processen, möter och relaterar till klientens uttryck, ibland med en egen sång, dans
eller bild. **Estetisk respons** är en aspekt av terapeutens funktion som vittne, vilket också
används i handledning för att bearbeta terapeutens egna känslor i möte med en klient eller
grupp. Via **kreativ respons** kan var och en ge uttryck för det som upplevs i nuet direkt till den
som arbetat med sitt tema i terapin. Övergångarna mellan konstarterna syftar till att intensifiera,
fördjupa och tydliggöra. Gruppsessioner avslutas med **sharing** då gruppen delar känslor och
minnen som väckts under sessionen.

*The restoration of the imagination is the fundamental cure of disordered emotion. James
Hillman, f.d. rektor vid Jung Institutet i Zürich.*

1974 grundade konstnären/professor **Shaun McNiff, Institute for the Arts and Human
Development vid Lesley College Graduate School** i Cambridge, Mass., USA. I samarbete
med danstereuten Norma Canner, poeten Elizabeth McKim och musikern/professor Paolo
Knill, utvecklade Shaun en metod och undervisningsmodell för en Master utbildning i
Expressive Arts Therapy, samt teorin om Intermodal Expressive Arts Therapy. 2002
utnämndes Shaun McNiff till Lesley Universitys första professor.

Philip Speiser, utbildad vid Lesley College 1976-78 av pionjärerna i kretsen av Shaun McNiff, kom till Sverige 1980 och grundade **Skandinaviska Institutet för Uttryckande Konst i Göteborg**. Sommaren 1983 startade han i samarbete med Lesley College den skandinaviska utbildningen i uttryckande konst, där studenter från hela Norden utbildat sig. Pionjärerna från Lesley undervisade på utbildningen de första åren, och studenter som ville, kunde fortsätta sina studier vid Lesley till en Master of Arts i Expressive Therapy. Sju utbildningsgrupper och hundratals personer (pedagoger och terapeuter), utbildades i Sverige under Phillip Speisers tid som utbildningsansvarig. Han arrangerade återkommande internationella konferenser i uttryckande konst där människor från olika professioner - terapeuter, pedagoger, konstnärer etc. - möttes för kollegialt och skapande utbyte på seminarier och workshops.

Melinda Meyer och Tone Bjørneboe startar kunst-og uttrykksterapi i Norge 1987

1987 startade Melinda Meyer och Tone Bjørneboe, bägge med en Master i Expressive Therapies från Lesley College, den första "kunst-og uttrykksterapi" utbildningen i Norge. Sommaren 1993 inrättades stiftelsen Norsk Institutt for Uttrykksterapi. 1997 ändrade institutet namn till **Norsk Institutt for Kunst-og Uttrykksterapi (NIKUT)**.

Svenska Institutet för Uttryckande Konst grundas 1993

När Phillip Speiser återvände till USA, tog psykologen och psykoterapeuten **Lena Bergsten**, som gick första utbildningsgruppen i UKT i Sverige, över utbildningsansvaret. Tillsammans med musikterapeuten **Margareta Wärja** drev hon under några år utbildningen vid Svenska Institutet för Uttryckande Konst i Stockholm. Därefter övertogs den av Margareta Wärja och hennes man Gunder Forss, psykolog och kroppsterapeut. Den sista utbildningsgruppen går snart ut - numera ges enbart introduktionskurser vid Institutet. Den som vill utbilda sig till uttryckande konstterapeut kan göra det vid NIKUT i Norge.